

РЕЗУЛТАТИ ПОПИСА СТАНОВНИШТВА ПОКАЗУЈУ ДА ЈЕ НАТАЛИТЕТ НАЈВЕЋА БРИГА СРБИЈЕ - ДРЖАВА ЈОШ БЕЗ РЕШЕЊА

ЖМУРИМО ПРЕД НЕСТАЈАЊЕМ

До 2050. Србија, према прогнозама, неће имати више од шест милиона становника

Б. Стјеља - Р. Драговић

СА вешћу да је Србија од прошлог пописа изгубила најмање 262.000 душа нико не зна шта да ради. Држава је, и овога пута, без икаквог плана за повећање наталитета, а онај стари покрила је прашина. Изговор је исти - беспарица.

А да прече бригае од наталитета немамо - све је јасније. Уз то, чини се да највише разлога за бригу имају управо Срби јер, док се са једне стране у Црној Трави годишње роди само десет беба и умре 80 мештана, у општинама Нови Пазар, Прешево и Тутин, где су Бошњаци и Албанци већинско становништво, забележен је највећи природни прираштај.

ГЛАВОБОЉА

И ДОК се чекају званичне анализе пописа становништва, демографи и статистичари деле исту главобољу, али се разилазе у проценама којом брзином нестаје мо и колико нас уопште има.

- Становништво Србије, уколико се овакав тренд природног прираштаја настави, до 2050. године неће бројити више од шест милиона људи - прогнозира Иван Маринковић, демограф из Института друштвених наука. - Србија, само по основу природног прираштаја, годишње губи између 35.000 и 40.000 грађана. То значи да је становништво Србије у периоду између два пописа изгубило најмање 400.000 становника.

У Републичком заводу за статистику упозоравају да је спекулација са овим подацима "опасна" и да ће се прави закључци извести тек 15. новембра. Ипак, напомињу и да се и њихове црне слутње лагано обистинјују.

- У Србији већ годинама више људи умире него што се рађа, тако да сваке године изгубимо град приближ-

не величине Апатина, Неготина или Пожаревца - објашњава Снежана Лакчевић, статистичар Републичког завода за статистику. - Зато није изненађење да ће попис да покаже да нас је мање. Питање је, међутим, за колико.

И док се стручњаци усаглашавају око бројки, једногласни су у откривању нова два проблема. Први је старење становништва, а други нестајање села, варошица и малих градова. Тако и у Институту друштвених наука примећују да се све више становника концентрише у великим градовима, али и страхују да је и том тренду ускоро крај.

ЕГЗОДУС

- БЕОГРАД и Нови Сад ће у следећих неколико година наставити да расту, али само због пражњења мањих градова у унутрашњости - прича Маринковић. - И то има свој крај, који, нажалост, није далеко. Ако се нешто драстично не промени на следећем попису за 10 година и престоница ће имати мање житеља него што је то случај данас. Села смо већ изгубили, а губимо и борбу за градове.

Београд, Нови Сад и Ниш ће последњи осетити пад популације, али само због егзодуса из мањих места. Уколико држава не уреди инфраструктуру и омогући лакши живот људи далеко од епицентара дешавања, овај сценарио је неминован.

Снежана Лакчевић истиче још једну аномалију.

- Стрепимо пуно од податка о просечној старости грађана Србије. Сумње подгејавају и резултати из прошлости. Попис 2002. године први пут је показао просечну старост од 41 године. А уз то смо открили и лош однос старе и младе популације. У тој смо 2002. години, први пут, имали смо већи број старијих од 60 година, него млађих од 15. Позитивна вест је што се животни век очито продужава, али веома забрињава што се све мање деце рађа.

Да није реч о апокалиптичном сценарију доказала је и Влада Републике Србије, усвојивши Стратегију за подстицај рађања, коју је додуше, 2008. године ставила под лед. У том су документу алармантана упозорења:

СРАЗМЕРА

- НИВО рађања је чак 30 одсто испод потреба простог обнављања становништва, што значи да ће следећа генерација жена бити за готово једну трећину мања по броју у односу на садашњу - пише у овом документу. - У трагању за фертилитетом потребним за просто обнављање становништва треба знати да најмање десетак процената жена ни у будућности неће учествовати у репродукцији. Отуда пожељна дистрибуција жена које рађају, према броју рођене деце на крају репродуктивног периода, треба да буде: 11 одсто са једним дететом, 44 одсто са два детета и 45 одсто жена са троје деце.

Тој сразмери, међутим, нисмо ни близу. А није ни

остатак старог континента. И мада би они најгласнији као кривца етикетирали социјалистичко наслеђе, односно "еманципацију" жена, све већи број нуклеарних породица, либералан закон о абортусу, потрошачко друштво, па и себичност... недовољно рађање деце није бољка само (нас) сиромашних већ и западне цивилизације. Тако се, према рачуницама демографа, данас чак 61 земља суочава са рађањем деце испод потреба просте замене генерација. И у Министарству рада и социјалне политике овај податак користе као основни доказ да "ипак није све у новцу".

- Кључни одговор у вези проблема ниског наталитета није у парама - тврде у овом министарству упорос чињеници да сваке године издвајају све више новца управо за породичну заштиту.

Своју тезу поткрепљују и чињеницом да су све развијене земље помоћу својих стратегија за подршку рађању, чији је важан део био и финансијска потпора, успеле да подигну ниво завршеног фертилитета само за 10 процената.

Боли ли зато мање што у 370 сеоских насеља у последњој декади није рођена ниједна беба или што је свако пето домаћинство у сеоским срединама старачко?

- Нипошто - закључују наши саговорници. ■

Strana / Page: 9

Rejting / Reach: 590537

Država / Country: SERBIA

Površina članka / Size: 730 cm2

2 / 3

СТИМУЛИШУ НАТАЛИТЕТ

НЕГАТИВАН природни прираштај није специфичност Србије - објашњава Снежана Лакчевић, статистичар Републичког завода за статистику. - Слично је и у земљама окружења, Хрватској на пример, али је код нас изражен више него у другим државама. Богате земље, с друге стране, овај проблем решавају на различите начине. Оне стимулишу рађање и младе брачне парове, либерализују досељавање младих... Код нас је то симболично и негативан тренд се наставља.

МРТВО СЛОВО

У ПРЕДЛОГУ грађанског закона, чије усвајање још није близу, уписана је и одредба да се и запосленим и незапосленим мајкама, све до пунолетства детета, исплаћује месечна "демографска накнада" од 20.000 динара. Око

ове се ставке дигла полемика међу стручњацима, а највећи противници су своје одбијање бранили - мањком пара.

ПРИРОДНИ ПРИРАШТАЈ ЕВРОПСКИХ ДРЖАВА	
Шпанија 1,4	Бугарска -4,8
Швајцарска 1,5	Мађарска -3,8
Црна Гора 3,5	Србија -3,5
Француска 4,1	Хрватска -2,4
Македонија 5,0	Румунија -1,8
Албанија 11,1	Словенија -0,5
	Италија -0,4
	Шведска -0,2
	Грчка 0

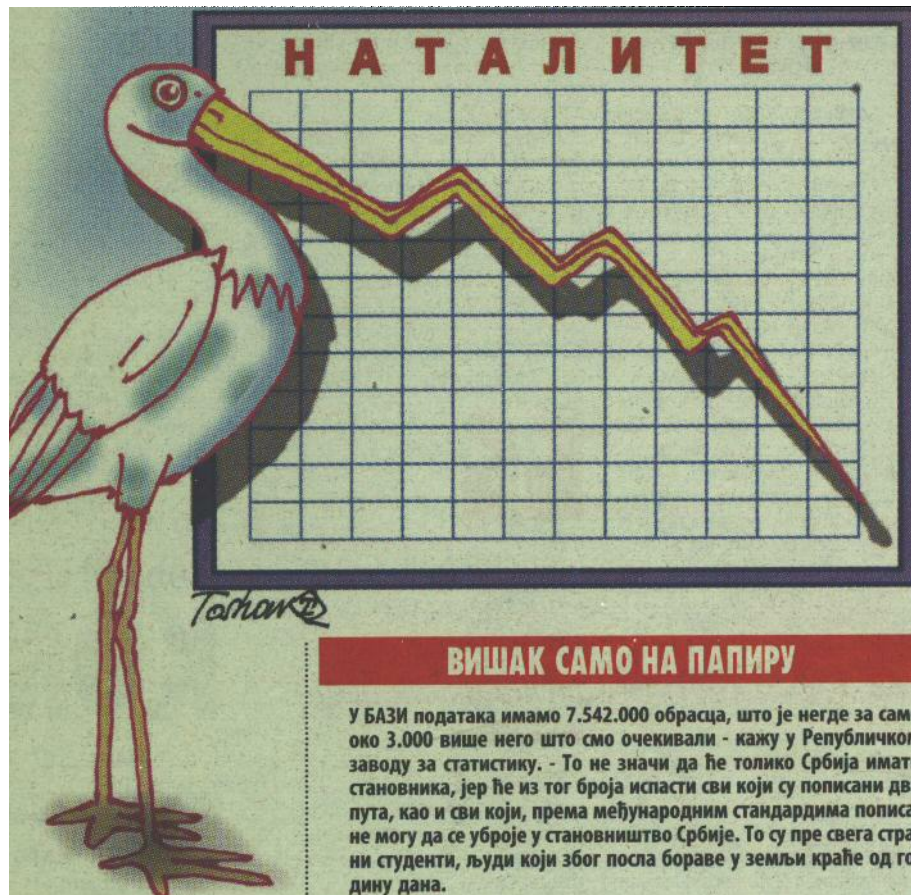
Strana / Page: 9

Rejting / Reach: 590537

Država / Country: SERBIA

Površina članka / Size: 730 cm2

3 / 3

Број становника по попису из 1991.

Србија (без Космета) укупно	7.548.978
Београд	1.548.275
Војводина	1.966.367

Број становника по попису из 2002.

Србија (без Космета) укупно	7.479.437
Београд	1.574.050
Војводина	2.024.487